

WELKOM!

Wil je op je A4 opschrijven wat je nu weet over
Lesson Study?

Evelien van Geffen

e.c.van.geffen@hva.nl

12 mei 2016

UITKOMSTEN VORIG ONDERZOEK

Een aantal conclusies uit het onderzoek van Amagir, Van den Berg, Veldhuizen & Wildschut naar transfer (2014):

- Studenten vinden moeilijk het geleerde toe te passen in stages
- Reflectie is geritualiseerd
- Over de vorm van de les wordt niet gepraat
- Studenten houden vast aan lesmethode

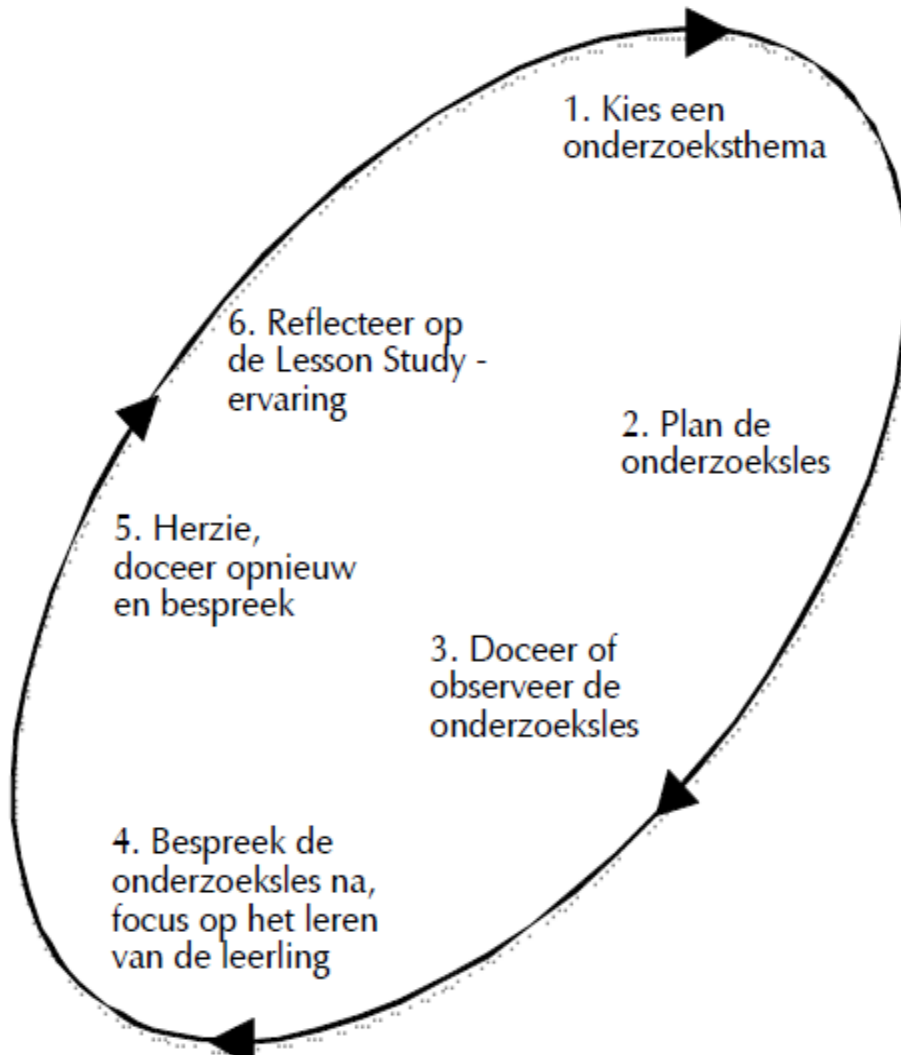
WAAROM LESSON STUDY?

Met *Lesson Study* ontstaat

1. een intensievere samenwerking en uitwisseling tussen teamleden;
2. verdieping en reflectie op de pedagogische en (vak)didactische theorie;
3. een vernieuwde kijk op de leerling;
4. een onderzoekende houding bij de deelnemers.

Bron: Lewis (2011)

LESSON STUDY

Deelnemers:

- (Aankomend) docenten
- (Vakdidacticus)
- (Procesbegeleider)

Focus op leren van leerlingen

ONDERZOEKSMETHODE

Er zijn 7 stagiaires van de Academische Opleidingsscholen Amsterdam bevraagd over o.a.:

- Opbrengsten van LS
- Beperkingen van LS
- Mogelijke integratie in lerarenopleiding

5:00

Stop

VERWACHTINGEN

Bespreek in je groepje:

- Wat verwacht je dat studenten als meerwaarde zien van *Lesson Study*?
- Welke beperkingen verwacht je?

LESSON STUDY OP ACOA

- Student – Beginnend docent – Ervaren docent van één vak
- Iedere woensdagmiddag samenkomen
- Doel: Samen een lessenserie ontwerpen
- Lessenserie uit laten proberen door meerdere collega's
- Focus op differentiatie in de lessen

OPBRENGSTEN LESSON STUDY

Verdieping in
theorie

Samenwerking

Kijk op
leerlingen

Onderzoekende
houding

VERDIEPING THEORIE

Vakdidactiek/Pedagogical Content Knowledge is:

- Ways of **representing** and formulating the subject that makes it comprehensible to others
- The **conceptions and preconceptions** that students of different ages and backgrounds bring with them

Bron: Schulman (1986)

VERDIEPING THEORIE

	Theorie uit de opleiding	Nieuwe theorie
Vakdidactiek	Nauwelijks	Niet
Algemene didactiek	Redelijk	Nauwelijks

Discussiepunt: Studenten zien vaak niet het nut van theoriegebruik.

THEORIE

“Het zijn veel termen die allemaal wat betekenen, maar wat ga ik er dan mee doen? Het is veel makkelijker om intuïtief te gaan denken als leerlingen het niet begrijpen en dan gewoon empathisch proberen te bedenken van hoe kunnen ze het wel begrijpen. Dat is makkelijker dan als je een of ander vaag abstract model gaan gebruiken en het daar binnen moet gaan passen.”

SAMENWERKING

“Iedereen denkt er een beetje anders over en dan had ik weer een idee van de HvA of docent X die had een ideetje vanuit de universiteit en op die manier konden we het gesprek aangaan en samen iets vormen.”

SAMENWERKING

- Samenwerking is de belangrijkste meerwaarde van *Lesson Study* volgens de studenten
- Meerwaarde zit hem in:
 - $1 + 1 = 3$
 - Expliciteren (en verdedigen) van visie
 - Praktische tips van ervaren docent

Voorwaarde: Deelnemers moeten een **open houding** hebben.

SAMENWERKING

“Je moet er wel voor open staan om je les te veranderen en je moet wel een heldere visie hebben wat jij belangrijk vindt aan een les, want je moet de hele tijd met andere docenten er over in gesprek gaan.”

“Het is natuurlijk lastig omdat we ook allemaal andere ideeën hebben natuurlijk en soms dan denk je dat jouw idee net iets beter is dan een ander idee.”

KIJK OP LEERLING

“Een school bepaalt een visie maar die moet je op de leerlingen kunnen aanpassen zodat zij kunnen leren. Dus jij moet de gereedschappen hebben, die moeten heel breed zijn. Dat is wat je hier (in Lesson Study) leert.”

Studenten hebben vaak **weinig zicht** op de leerresultaten van leerlingen in hun les(sen).

KIJK OP LEERLING

- Vooraf veel nagedacht over differentiatie
- Studenten zijn blij met observatoren
- Er worden af en toe gegevens met betrekking tot de leeropbrengst van leerlingen verzameld
- Zelfrapportage leerlingen

Discussiepunt: **Wat wordt er geobserveerd?**

Vooraf nagedacht over differentiatie, achteraf weinig gesproken over leerresultaten.

ONDERZOEKENDE HOUDING (1 VAN 2)

Onderzoekende houding opgedeeld in drie categorieën (Leeman & Wardekker, 2010):

1. De vaardigheid om onderzoek te ontwerpen en uit te voeren

- Meetbaar maken van observatieformulieren
- Werken met controlegroep
- Uitvoeren: terugkijken naar lesdoelen

ONDERZOEKENDE HOUDING (2 VAN 2)

2. Een positieve houding ten opzichte van onderzoek doen

3. Een onderzoekende, kritische kijk op de eigen lespraktijk in verbinding met een ideaal over goed onderwijs.

- Tweede les was beter door het onderzoek

Discussiepunt: Wat wordt er geobserveerd?

ONDERZOEKENDE HOUDING

“Je krijgt nu een lesplanformulier wat je moet maken, maar er is maar één kopje waar staat ‘de leerdoelen voor de les’, maar of die worden behaald of niet, of die effect hebben op de les, dat wordt helemaal niet meer van je gevraagd. Eigenlijk hoort daar nog een kopje onder te staan: zijn de succescriteria behaald, zijn er succeservaringen?”

OVERIGE OPBRENGSTEN

*“Ik denk dat dat een stukje **vrijheid** is. Dat je daarmee aan de slag kan gaan. En ook omdat het juist als beginnend docent eng is om die vrijheid te krijgen, dat het juist ook heel leerzaam is om dat te krijgen. Als je zegmaar zelf iets moet gaan doen of zelf iets moet gaan bedenken of een oplossing moet gaan verzinnen, daar leer je meer van dan dat je het uitvoert en door het hoepeltje springt.”*

OVERIGE OPBRENGSTEN

Vrijheid

- Eigenheid in het ontwerpen
- Tijd voor het ontwerpen

Betere lessen

- Differentiatie
- Activerende werkvormen
- Structureren van lessen/lessenserie

OVERIGE OPBRENGSTEN

Betrokkenheid

Studenten voelen zich onderdeel van de school

Authenticiteit

Het is 'echt', je voert de lessen echt uit

BEPERKINGEN

- Het kost veel tijd
- Deelnemers moeten open houding hebben
- Het mag niet bovenop de opleiding komen; je moet er wel studiepunten voor krijgen
- School moet betrokken zijn

“Als jij niet kunt samenwerken met anderen, moet je het niet doen. Maar dan denk ik ook, moet je dan wel leraar worden?”

IS LESSON STUDY DE VERBINDING?

**Vakdidactische
theorie**

Lespraktijk

VRAGEN ?

5:00

Stop

TOEKOMST

Wil je op de achterkant van je A4 zetten hoe je/jullie tegen de implementatie van *Lesson Study* in onze lerarenopleiding staat/staan?

Wil je verder meedenken?

Laat je mailadres achter.

EERSTE VOORSTEL IMPLEMENTATIE

- Implementatie in BO4 met vakdidacticus als begeleider (die bruikbare theorie aanreikt)
- Met drie studenten een les ontwerpen
- Interview met werkplekbegeleider(s) over vakdidactiek van dit onderwerp (manieren van uitleg, waar lopen leerlingen tegenaan) OF: werkplekbegeleider(s) via Skype deel laten nemen
- Uitvoeren en bij elkaar observeren
- Terugkomen en aanpassen
- Aangepaste les geven

BRONNENLIJST

Leeman, Y.A.M. & Wardekker, W. (2010). Verbeterd onderzoek het onderwijs? *Tijdschrift voor Lerarenopleiders (VELON/VELOV)*, 31 (1), 19-22.

Lewis, C. & Hurd, J. (2011). Lesson Study Step by Step: How Teacher Learning Communities Improve Instruction. Portsmouth, NH: Heinemann. (In 4th printing)

Shulman, L.S. (1986): Those Who Understand: Knowledge Growth in Teaching. In: *Educational Researcher*, February, 4–14.

Wilschut, A., Veldhuizen, B. van, Amagir, A., & Berg, G. van den. (2015). Vlieguren maken. Transfer tussen opleiding en stagepraktijk in de tweedegraads lerarenopleidingen. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 36(2), 75-88.